

6. hluti: Börn og meðganga

Kafli 15 fæðingarhjálp

Æxlunarfæri kvenna 1 af 2

- Eggjastokkar
 - Framleiða egg
- Leg
 - Geymir frjóvgað egg meðan það þroskast
- Eggjaleiðarar
 - Tengja saman eggjastokka og leg
- Leggöng
 - Ytra op

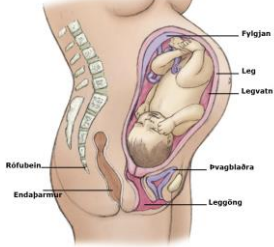
Æxlunarfæri kvenna 2 af 2

- Fóstur
 - Barn að þroskast
- Naflastrengur
 - Færir fósturinu næringarefni og fjarlægir snefilefni frá því
- Fylgjan
 - Dregur næringarefni frá leginu sem eru síðan flutt í gegnum naflastrenginn

Líffærafræði konu á meðgöngu

Þrep fæðingar

- **Fyrsta þrep**
– Fyrstu samdrættir hefjast, legvatnið fer, blóðugt slím getur komið (slímtappi), en ekki sést í höfuð barnsins
- **Annað þrep**
– Fæðing barnsins.
- **Stage three**
– Fæðing fylgjunnar.

Lykilspurningar 1 af 2

- Er þetta fyrsta barn?
- Hefur komið blóðugt slím?
- Er vatnið farið, hvernig var það á litinn?
- Hvað er langt á milli samdráttá?

Lykilspurningar 2 af 2

- Ertu komin með rembingsþörf?
- Sést í höfuð barnsins?
- Er sjúkrabíll á leiðinni?

Undirbúningur fæðingar

- Góður handþvottur
- Setja handklæði eða lak undir konuna
- Hafa nóg af handklæðum við hendina
- Leyfa konunni að koma sér fyrir í þægilegri stöðu, oftast á bakinu með hné beygð og fætur að bringu og í sundur

Búnaður til fæðingahjálpar

- Sóthreinsaðir hanskar
- Sóthreinsuð lök og umbúðir
- 10 x 10 grisjur
- Ungbarnasog
- Naflastrengsklemmur
- Dömubindi
- Handklæði eða teppi fyrir barnið

First Responder

Your First Response in Emergency Care
Third Edition

Umönnun nýbura

- Hreinsa munn og nef
- Þurrka barninu með handklæði
- Vefja barnið í teppi/handklæði til að halda hita
- Setja barnið á hlið með höfuðið örlítið lægra en búkurinn
- Leggjið barnið á brjóst móður.

AAOS

First Responder

Your First Response in Emergency Care
Third Edition

Umönnun móður

- Fylgjast með móður og barni
- Athuga mýkt/stífleika legs
- Athuga með óeðlilegar blæðingar frá leggöngum
- Þrífa móður með handklæði
- Hylja leggangnaop

AAOS

First Responder

Your First Response in Emergency Care
Third Edition

Umönnun nýbura

- Nýburi ætti að:
 - Anda hraðar en 40 sinnum á mínútu
 - Gráta fljótlega eftir fæðingu
 - Hafa púls hraðari en 100 slög á mínútu

AAOS

Sog á öndunarvegi nýbura

Sogað úr munni

Sogað úr nefi

Verklegt: Endurlífgun nýbura

1. Hallaðu höfði barnsins niður og til hliðar
2. Sjúga úr nefi og munni
3. Erta yljár og bak barnsins
4. Hefja blástur munn við munn og nef eða munn við maska ef þörf er á
5. Athuga púls í upphandlegg (brachial)
6. Hefja hnoð ef hjartsláttur er minni en 80 slög á mínútu eða engin púls finnst í upphandlegg
7. Undirbúa hraðan flutning

Áhættuþættir fæðingar

- Órofinn legpoki
- Fósturlát
- Sitjandi fæðing
- Andvana fæðing
- Framfall á naflastreng
- Fyrirbura fæðing
- Fjölbura fæðing
- Miklar blæðingar eftir fæðingu
- Óskorðað fóstur
- Fyrirsæt fylgja
